

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים

בית משפט השלום קבע כי נאשם שהודה בהברחה והחזקה של טובין ללא תשלום מס קניה, לא יורשע

עו"ד גיל נדל, עו"ד דייב זיתון, עו"ד אוראל אסולין

עובד חברת הנמל, אשר החזיק ברישיון כניסה לנמל חיפה במסגרת תפקידו, נסע בנמל חיפה ובהגיעו לשער הכניסה נעצר על ידי חוקרים של אגף המכס והמע"מ לצורך בדיקה. ברכבו של העובד נמצאו 58 פאקטים של סיגריות מסוג "פרלמנט" מבלי ששולם בגינם מס בסך כולל של 13,746 ₪. מבדיקה שערכו חוקרי אגף המכס והמע"מ במשרדו של הנאשם בנמל נמצאו 16 פאקטים של סיגריות מסוג "טיים" שבגינם לא שולם מס בסך של 3,286 ₪. במעשיו האמורים השתמט העובד מתשלום מס בסך כולל של 17,011 ₪.

טענות הצדדים

אור העובדה שהנאשם הוא עובד חברה ממשלתית המקבל שכר מהמדינה, הדגישה המדינה את חומרת העבירות ועוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, ביניהם פגיעה ביציבות המשק והקופה הציבורית, אמון הציבור במערכת גביית המכס ובשלטון החוק ועקרון השוויון. עוד הוסיפה המדינה כי הנאשם ביצע את העבירות תוך הפרת אמונים של מעבידו ושל הציבור בכללותו, וכי היא סבורה כי יש להרשיע את הנאשם בנסיבות העניין, לאור סוג העבירה ולאור כך שלא הוכח שייגרם לו נזק קונקרטי.

לעניין העונש, המדינה הפנתה לפסקי דין אשר עסקו בנסיבות דומות אך קלות יותר (הנאשמים לא היו עובדי נמל) וטענה כי מתחם העונש הראוי הוא בין 4 - 8 חודשי מאסר בפועל, כאשר היא מבקשת לגזור על הנאשם מאסר ברף העליון של המתחם, לצד עונשים נלווים.

מנגד, העובד טען כי מאז ביצוע העבירות הוא הושעה מעבודתו, עבר תאונת דרכים קשה והוסיף כי בידי רשות המסים תפוסים כסף ורכוש בשווי 40,000 ₪ בעוד שווי העבירות הוא כ-17,000 ₪.

העובד ביקש להימנע מהרשעתו וטען כי במרבית המקרים בהם מדובר בעבירות בעלות היקף כספי דומה, מסתיימים התיקים בתשלום כופר כסף ותו לא.

העובד הוסיף וטען כי הוא מביע חרטה על ביצוע העבירות ולמעשה כבר קיבל את עונשו בכך שכל עובדי הנמל שמעו על המקרה, הוא הושעה מעבודתו למשך 5 שנים והפסיד כתוצאה מכך כ-1.2 מיליון ₪. הנאשם אף ביקש להעניק לו הזדמנות לחזור לנמל על מנת שיוכל לפרנס את משפחתו.

הדיון המשפטי

בית המשפט הציג את ההלכה הפסוקה לפיה כאשר הוכח ביצוע עבירה יש להרשיע את הנאשם ואילו רק במקרים יוצאי דופן, בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מההרשעה לבין חומרת העבירה, בית המשפט יפטור את הנאשם מהרשעה. על הנזק הצפוי לנאשם להיות נזק מוחשי קונקרטי.

לצורך הכרעה במקרים אלה, בית המשפט ראשית יבחן האם ניתן להימנע מהרשעה מבלי לפגוע מהותית בשיקולי ענישה אחרים לאור סוג העבירה ונסיבותיה. שנית, בית המשפט יבחן האם הרשעת הנאשם תפגע פגיעה חמורה בשיקומו. כמו כן, פסיקת בית המשפט לאורך השנים מונה שיקולים רבים, בעיקרם שיקולי שיקום הנאשם למול שיקולי אינטרס הציבור.

בית המשפט התייחס למכלול הנסיבות, ביניהן העובדה שהעובד נטל אחריות מלאה לביצוע העבירות והבין את חומרת מעשיו, העובדה שמדובר באדם לא צעיר בעל ערכים נורמטיביים ונעדר עבר פלילי ונראה כי מדובר במעידה חד פעמית בחייו.

כמו כן, בית המשפט השתכנע כי ההרשעה תגרום לעובד נזק קונקרטי, בהתבסס על מכתב מטעם יו"ר ועד מנהל חברת נמל חיפה בו צוין כי במידה והעובד יורשע, הנהלת החברה תסיים את העסקתו והוועד לא יוכל לסייע לו בעניין.

לכל אלה, הוסיף בית המשפט שלאור תאונת הדרכים הקשה אשר עבר ופגיעותיו הפיזיות והנפשיות כתוצאה מכך, ונוכח גילו, אפשרויות העבודה אשר עומדות בפניו מצומצמות ביותר.

עוד התייחס בית המשפט לנסיבות ביצוע העבירות וקבע כי אין מדובר בעבירות מתוחכמות אשר כללו עירוב של שותפים נוספים, אלא במעשה אשר בוצע בחוסר שיקול דעת, בזמן שהטובין והמיסים מצויים אצל המדינה.

בית המשפט הפנה לפסקי דין בהם במקרים דומים לא נשללה האפשרות להימנע מהרשעה במידה ויוכח נזק קונקרטי וכן נמנעו מהרשעת הנאשמים.

לסיכום, בית המשפט בחן את המקרה לאור ההלכה הפסוקה וקבע בהסתמך על מכלול השיקולים כי מקרה זה נמנה על אותם מקרים חריגים בהם ניתן להימנע מהרשעת הנאשם למרות הודייתו והטיל על העובד צו מבחן לתקופה של 12 חודשים ללא הרשעה.

ת"פ 64373-12-16 **מדינת ישראל נ' לוי** (פורסם בנבו, 25.9.19).

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.